

Archidiecezjalny program duszpasterski

ROK B

WSPÓLNOTA
Wielki Post i Triduum Paschalne

Kościół – dom zjednoczonych Miłością

Propozycje szczegółowe

Poznań 2011/2012

MARTYRIA

Miłość zasadą życia Kościoła

Wielki Post to okres liturgiczny, w którym przygotowujemy się do świętowania tajemnicy Paschy Jezusa Chrystusa. Chcemy głębiej odkryć, jak bardzo Bóg umiłował każdego z nas, dając nam swojego Syna, aby nas zbawił. Miłość Boga najpełniej objawiła się w zbawczej ofierze Jezusa. Gdy myślimy o Kościele jako naszym domu, z pokorą odkrywamy, że to co nas łączy w sposób nadprzyrodzony, to Bóg, który jest Miłością. „Uwierzyliśmy miłości Boga — tak chrześcijanin może wyrazić podstawową opcję swego życia. U początku bycia chrześcijaninem nie ma decyzji etycznej czy jakiejś wielkiej idei, jest natomiast spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie” (DCE 1).

Nawrócenie

W dniach Wielkiego Postu, poprzez przyjęcie słowa Bożego i przeżywanie nabożeństw pasyjnych, uświadamiamy sobie, jaką cenę Bóg zapłacił za zbawienie człowieka. W pokorze odkrywając nasze grzechy, chcemy je oddać Jezusowi, bo Jemu na nas zależy (por. 1 P 5,7). Czynimy to w sakramencie pokuty i pojednania. Wielkopostna droga nawrócenia prowadzi nas ku Triduum Paschalnemu, a szczególnie ku Wigilii Paschalnej, kiedy to odnowimy przymierze chrzcielne. Czas Wielkiego Postu jest szczególną okazją do katechezy na temat postu, modlitwy i jałmużny (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 686-695).

Rekolekcje wielkopostne

Rekolekcje w parafiach są szansą krzewienia duchowości komunii (NMI 43). Nie ma innej drogi do jedności wśród ludzi jak poprzez zjednoczenie z Chrystusem. Starajmy się dotrzeć z zaproszeniem na rekolekcje do wszystkich parafian. Zatrószmy się o to, by te szczególne dni w naszych wspólnotach stały się czasem łaski dla wszystkich. Módlmy się w naszych parafiach także o błogosławione owoce rekolekcji wielkopostnych w Archidiecezjalnym Seminarium Duchownym (28 lutego – 4 marca).

Rekolekcje szkolne

Także wspólnoty szkolne przeżywają w tym czasie rekolekcje. Przygotowanie rekolekcji wymaga wielkiego trudu i zaangażowania zarówno środowiska szkolnego (szczególnie katechetów i innych nauczycieli), jak i wspólnoty parafialnej. Prośmy parafian, by modlili się o dobre owoce rekolekcji szkolnych. Pokażmy dzieciom i młodzieży, co to znaczy, że *Kościół jest naszym domem*. Niech katecheci i duszpasterze młodzieży pamiętają o zaplanowanych przez naszą archidiecezję pielgrzymkach maturzystów na Jasną Górę (3 i 24 marca 2012).

Niedziela Palmowa – Parafialne Święto Młodych

Niedziela Palmowa w naszej archidiecezji winna być przeżywana jako Parafialne Święto Młodych. Zapraszamy młodych parafian do zaangażowania w prace na rzecz parafii.

Zgromadźmy młodzież, szczególnie kandydatów do bierzmowania, na procesji z palmami i na Eucharystii. Włączmy ich w przygotowanie liturgii (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008, T 1: Dokumenty, nr 335*).

Maraton Biblijny

W dniach od 4 do 24 marca 2012 roku będzie miał miejsce VIII Maraton Biblijny, który już tradycyjnie organizowany jest w archidiecezji poznańskiej w okresie Wielkiego Postu. Weźmie w nim udział 21 parafii miasta Poznania i parafii podpoznańskich. Tegoroczny Maraton rozpocznie się w II niedzielę Wielkiego Postu, tradycyjnie już w parafii pw. Wszystkich Świętych w Poznaniu, a jego inauguracja będzie transmitowana na antenie Telewizji Polonia.

Dzień Lektora

W dniu 17 marca br. odbędzie się III Archidiecezjalny Dzień Lektora. W Bazylice Archikatedralnej o godz. 10.00 będzie celebrowana Eucharystia. Zatrószmy się, by lektorzy z naszych parafii dowiedzieli się o tym wydarzeniu i wzięli udział w uroczystościach.

LITURGIA

Czas nawrócenia

Wielki Post to czas nawrócenia. Tylko na fundamencie pełnego zjednoczenia z Chrystusem będziemy budować trwałą komunie siostr i braci w wierze. Zachęcamy już od pierwszych dni Wielkiego Postu do skorzystania ze spowiedzi świętej, aby cały ten okres przeżywać w stanie łaski uświęcającej. Wykorzystajmy w parafiach rachunek sumienia dla dorosłych (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T 1: *Dokumenty*, nr 611-619).

Nabożeństwo pokutne z indywidualną spowiedzią

Podobnie jak przed rokiem, wprowadzajmy w parafiach praktykę nabożeństw pokutnych z indywidualną spowiedzią. Dobrym czasem na taką celebrację w parafii będzie początek Wielkiego Postu, by ostatnie dni przed uroczystością Zmartwychwstania pozostawić na tradycyjną formę sakramentu pojednania. Wykorzystajmy *Obrzędy pokuty* (s. 206-209), wydane przez Księgarnię św. Jacka w Katowicach. Nabożeństwa pokutne z indywidualną spowiedzią stają się okazją do uczynienia rachunku sumienia z grzechów i zaniedbań, które popełniamy jako wspólnota (warto postawić sobie pytanie o istnienie i sposób działania Parafialnej Rady Duszpasterskiej czy Ekonomicznej oraz Parafialnego Zespołu Caritas). Ksiądz Arcybiskup Metropolita, podobnie jak przed rokiem, będzie przewodniczyć liturgii pokutnej w Bazylice Archikatedralnej (24 marca 2012 r. o godz. 19.30).

Eucharystia jednoczy w Miłości

W encyklice *Deus caritas est*, Benedykt XVI przypomina, że Eucharystia ma charakter społeczny, ponieważ w komunii sakramentalnej zarówno my zostajemy zjednoczeni z Panem, jak i wszyscy inni ze sobą. „Zjednoczenie z Chrystusem jest jednocześnie zjednoczeniem z wszystkimi, którym On się daje. Nie mogę mieć Chrystusa tylko dla siebie samego; mogę do Niego należeć tylko w jedności z wszystkimi, którzy już stali się lub staną się Jego. Komunia wyprowadza mnie z koncentracji na sobie samym i kieruje ku Niemu, a przez to jednocześnie, ku jedności z wszystkimi chrześcijanami. Stajemy się »jednym ciałem« stopieni razem w jednym istnieniu. Miłość Boga i miłość bliźniego są teraz naprawdę jednym: wcielony Bóg przyciąga nas wszystkich do siebie” (DCE 14). Przypominajmy parafianom o potrzebie i obowiązku świętowania niedzieli, a zwłaszcza o uczestnictwie w Eucharystii (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*,

nr 607, 675, 678, 680). Wykorzystajmy w niedzielnej Eucharystii pieśń *Programu duszpasterskiego: Kościół to nie tylko dom z kamieni i złota*.

Gorzkie żale przybywajcie...

Odrębne nabożeństwo gorzkich żali w niedzielę Wielkiego Postu jest pięknym polskim przykładem celebracji pokutnych. Starajmy się, by było ono celebrowane w godzinach popołudniowych. Zapraszamy na to nabożeństwo ludzi młodych. Otoczmy troską symbole męki Pańskiej: krzyże w kościołach, przy drogach, w domach, szkołach i szpitalach oraz piety. Może potrzebują renowacji? (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 687-693).

Droga krzyżowa

Na nabożeństwo drogi krzyżowej chętnie przychodzą wierni. Wiele parafii organizuje drogę krzyżową ulicami naszych miast i wiosek. Nie organizujmy jej jednak w Wielki Piątek wieczorem, gdyż wtedy powinniśmy w świątyniach adorować Najświętszy Sakrament. Droga krzyżowa ulicami miasta Poznania odprawiona zostanie już 23 lutego 2012 roku, w czwartek po Popielcu. Rozpocznie się Mszą św. o godz. 18.00 w Bazylice Kolegiackiej. W czasie drogi krzyżowej poniesiemy krzyż z Drezna, związany z męczeństwem pięciu błogosławionych młodych poznaniaków z salezjańskiego oratorium.

Triduum Paschalne

To czas najważniejszych celebracji liturgicznych w ciągu roku. Zatrószmy się o dobre przygotowanie liturgii tych dni. Módlmy się z wiernymi tekstami *Liturgii godzin*. Przygotujmy nowy paschał. Zaplanujmy uroczyste świętowanie Wielkiego Czwartku, z obrzędem umycia nóg i dziękczynną adoracją po Mszy św. Wieczerzy Pańskiej. W ogólnopolskim *Programie duszpasterskim* proponuje się w tym dniu złożenie deklaracji o postawie służebnej na rzecz wspólnoty parafialnej (s. 364-368). W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, przygotowano obraz i medytację – do wykorzystania w Wielki Czwartek. Przedstawia on ostatnią wieczerzę wraz ze sceną obmycia nóg Piotrowi. Obraz można wykorzystać podczas homilii na Mszy św. Wieczerzy Pańskiej, a także podczas katechezy parafialnej i szkolnej czy na spotkaniach grup duszpasterskich. Kartę można zamawiać w Dziale Handlowym DiKŚW (tel. 61 855 09 73). Przygotujmy dobrze liturgię męki i śmierci Chrystusa w Wielki Piątek, adorację przy grobie Pańskim oraz liturgię wigilii paschalnej, z odnowieniem przymierza chrzcielnego i procesją rezupekcyjną. Udekorujmy chrzcielnicę, niech będzie – wraz z paschałem – przez cały okres wielkanocny znakiem naszych narodzin do nowego życia.

Nowenna przed Niedzielą Miłosierdzia Bożego

Według wskazań zamieszczonych w *Dzienniczku*, spisanych przez św. Faustynę, w Wielki Piątek rozpoczyna się nowenna przed świętem Miłosierdzia Bożego. Gromadźmy się każdego dnia w świątyni na codziennej liturgii i na tej – szczególnie umiłowanej przez błogosławionego Jana Pawła II – koronce do Bożego miłosierdzia. Niech w naszych parafiach na stałe zaistnieją: nowenna przed świętem Miłosierdzia Bożego, koronka oraz comiesięczne nabożeństwo do Bożego miłosierdzia.

20. rocznica sakry biskupiej Arcybiskupa Poznańskiego

W niedzielę, 25 marca br., mija 20 lat od przyjęcia przez Arcybiskupa Metropolite Poznańskiego sakry biskupiej. Chcemy w tym dniu otoczyć naszego Pastora modlitwą, szczególnie podczas Eucharystii w Bazylice Archikatedralnej (godz. 10.00).

Modlitwa nauczycieli akademickich

Z okazji święta Katedry św. Piotra Apostoła do udziału w liturgii I niesporów zaprosimy do katedry nauczycieli akademickich z naszej archidiecezji. Nabożeństwo będzie celebrowane w poniedziałek, 27 lutego 2012 r. o godz. 18.00.

DIAKONIA

Przyjąć miłość Boga

Człowiek, który otwiera się na miłość Boga, jest zdolny do miłowania bliźniego. Nasza wiara w Boga ma charakter responsoryjny; muszę przyjąć dar miłości, by móc się nim dzielić z innymi. Papież Benedykt XVI w encyklice *Deus caritas est* wyraźnie zaznacza, że miłość może być przykazywana dalej, ponieważ wcześniej została nam przekazana: „(...) »przykazanie« miłości staje się możliwe tylko dlatego, że nie jest jedynie wymogiem; miłość może być »przykazana« ponieważ wcześniej jest dana (DCE 14). Taka wygląda „dynamika” miłości w Kościele, który jest naszym domem.

Owoce Eucharystii

Wielkopostne nawrócenie prowadzi nas przez pokutę do ołtarza Jezusa Chrystusa, by tam w Eucharystii uczyć się od samego Jezusa postawy służebnej wobec sióstr i braci. „Eucharystia, która nie przekłada się na miłość konkretnie praktykowaną, jest sama w sobie fragmentaryczna” (DCE 14). Istnieje nierozzerwalny związek między miłością Boga i miłością bliźniego. „Jedna wymaga drugiej w sposób tak ścisły, że stwierdzenie o miłości Boga staje się kłamstwem, jeżeli człowiek zamyka się na bliźniego czy wręcz go nienawidzi. (...) Miłość bliźniego jest drogą do spotkania również Boga, a zamykanie oczu na bliźniego czyni człowieka ślepym również na Boga” (DCE 16). To tu odkrywamy, że Kościół jest domem zjednoczonych Miłością.

Parafialne Punkty Pomocy Pedagogicznej

W czasie posiedzenia Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej jedna z osób świeckich zaproponowała utworzenie w parafiach punktów pomocy pedagogicznej. Wielu rodziców posiada naturalne wyczucie wychowawcze. Jednakże w różnorodnych sytuacjach, jakie przynosi złożona codzienność, bywa ono niewystarczające. Pomocą dla rodzin w trudnej drodze ku dojrzałemu człowieczeństwu mogą być Parafialne Punkty Pomocy Pedagogicznej (PPPP). Do współpracy można zaprosić: pedagogów (aktywni zawodowo i emeryci), psychologów, pediatrów, katechetów: wszystkie te osoby, którym wykształcenie i doświadczenie zawodowe pozwala podjąć się doradztwa pedagogicznego. Wśród celów i zadań PPPP należy wymienić: ukazywanie dróg budowania więzi rodzinnych, wzmacnianie autorytetu rodziciel-

skiego, wskazywanie źródeł trudności wychowawczych i kierunków ich rozwiązywania, przekazywanie sposobów poznawania potrzeb emocjonalnych dzieci, wskazywanie sposobów ulepszania komunikacji między członkami rodziny, wspieranie w rozwiązywaniu trudności edukacyjnych własnych dzieci i młodzieży. Ważnym celem działania punktów będzie zorganizowanie biblioteki pedagogicznej. Właściwy dobór dobrej literatury o tematyce pedagogicznej stanie się podstawą popularyzowania wiedzy o rodzinie. Kolejną płaszczyzną działania PPPP może być prowadzenie cyklicznych lub okazjonalnych spotkań panelowych z zaproszonymi ekspertami z dziedziny pedagogiki czy pediatrii. W wielu parafiach istnieją świetlice dla dzieci. Porozmawiajmy w gronie Parafialnej Rady Duszpasterskiej, jakie są możliwości niesienia rodzicom takiej pomocy.

Troska o misje

W drugą niedzielę Wielkiego Postu (4 marca) odbędzie się ogólnopolska zbiórka pieniężna do puszek na rzecz Dzieła Pomocy „Ad Gentes”. Zachęmy wiernych do modlitwy i ofiary na rzecz misjonarek i misjonarzy.

Dzień Świętości Życia

Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, która w tym roku przypada 26 marca br., będziemy przeżywać jako dzień Świętości Życia. Zachęcamy wiernych do podjęcia tego dnia duchowej adopcji dziecka poczętego. Duchowa adopcja jest z naszej strony sposobem budowania komunii z tymi, którzy są bezbronni i czekają na naszą pomoc. Materiały liturgiczne na przeprowadzenie duchowej adopcji dostarczy Duszpasterstwo Rodzin. Główne uroczystości Dnia Świętości Życia odbędą się w poniedziałek, 26 marca br. w Poznaniu, w Katedrze (godz. 18.00) oraz w kolegiacie leszczyńskiej i szamotulskiej (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 417, 419, 859, 741). Wspierajmy też przygotowania do Narodowego Dnia Życia (24 marca).

Fundusz Obrony Życia

W uroczystość Zwiastowania Pańskiego są zbierane ofiary na fundusz wspierający obronę nienarodzonych. Zachęcamy wiernych do ofiarności. Skoro w Wielkim Poście mamy składać jałmużnę, warto ukierunkować ją na ten cel (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 859).

Chorzy i cierpiący

Wraz z comiesięczną Komunią św. zanieśmy osobom cierpiącym *List do chorych* wydawany w naszej archidiecezji. Ciągłe jeszcze nie dociera on do wszystkich adresatów. A przecież to właśnie chorzy stanowią ważną cząstkę Kościoła,

naszego domu. Z troszczymy się, by chorzy mogli często korzystać z Komunii św. Pamiętajmy, że zanoszenie Ciała Chrystusa do domów osób chorych i starszych jest pierwszym zadaniem nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej. Przypominamy, zwłaszcza proboszczom parafii, w których nie ma jeszcze nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej, że 3 marca rozpocznie się kolejna edycja studium dla kandydatów na szafarzy. Przypominajmy wiernym o znaczeniu sakramentu chorych. Starajmy się włączyć młodzież do posługi osobom chorym. Młodzi ludzie mogliby odwiedzać domy opieki, prezentując wcześniej przygotowany koncert lub przedstawienie teatralne. Kapłan czy członkowie Parafialnych Zespołów Caritas, odwiedzając chorych i starszych, mogą zabrać ze sobą jedną czy dwie osoby młode, wprowadzając je w posługę charytatywną.

Skarbonki Caritas

Caritas, tradycyjnie już, przygotowała skarbonki, do których dzieci składają zaoszczędzone pieniądze na pomoc ubogim. Motywujemy dzieci oraz ich rodziców, by zechcieli skorzystać z takiej formy przeżywania Wielkiego Postu. Zaprosimy dzieci, aby przyniosły w Wielki Czwartek lub w Niedzielę Miłosierdzia Bożego skarbonki z uzbieranymi ofiarami; niech w procesji z darami przyniosą je do ołtarza.

Parafialne Zespoły Caritas

W 2011 r. we wszystkich diecezjach działały Parafialne Zespoły Caritas. Mamy 4790 PZC, angażujących się w systematyczną i zorganizowaną pracę charytatywno-opiekuńczą oraz 43761 wolontariuszy. To potężna armia ludzi, którzy potwierdzają słowa, że Kościół to dom zjednoczonych Miłością. W naszej archidiecezji istnieją 198 PZC, w których pracuje 3000 wolontariuszy. W około połowie parafii w Polsce (podobnie jest i w naszej archidiecezji) nie ma jeszcze PZC! W Wielkim Poście warto uczynić ten problem tematem rachunku sumienia. Nie ma pełnego duszpasterstwa bez pracy charytatywnej.

Szkolne Koła Caritas

W tym roku mija 10 lat od powstania na terenie archidiecezji poznańskiej pierwszego Szkolnego Koła Caritas. W 2011 r. istniało w Polsce 2661 SKC angażujących 3813 opiekunów i 54396 wolontariuszy. Koła istnieją we wszystkich typach szkół (szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne). Obecnie mamy w naszej archidiecezji 83 SKC działające w szkołach. Pięknym darem z okazji 10. rocznicy powstania pierwszego SKC byłoby zwiększenie ich liczby. Zachęcajmy katechetów i nauczycieli do zakładania i prowadzenia takich grup (zob. *Regulamin Szkolnego Koła Caritas, Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T 2: *Statuty*, s. 528). Działalność SKC to dobra lekcja solidarności i pomocy słabszym. Tego

rodzaju działalność formacyjna jest bardzo ważna, zwłaszcza biorąc pod uwagę dzisiejsze problemy polskiej szkoły. Ufamy, że spośród osób należących do tych grup będą rekrutować się przyszli członkowie Parafialnych Zespołów Caritas. Członkowie SKC spotkają się na wspólnym świętowaniu w uroczystość Bożego Miłosierdzia (14/15 kwietnia br.) na Świętej Górze w Gostyniu.

Święcone dla ubogich

W niektórych parafiach istnieje zwyczaj, że ludzie przychodzący ze święconką, zostawiają część z poświęconych pokarmów dla ubogich parafian. Trzeba przygotować specjalny kosz i zachęcić parafian do solidarności z potrzebującymi.

Święto Caritas

Parafialne Zespoły Caritas spotykają się na dorocznym świętowaniu w Niedzielę Miłosierdzia Bożego (14 kwietnia br.) w sanktuarium Matki Bożej Świętogórskiej w Gostyniu.